

PRISIKĖLIMAS

Kauno Kristaus Priskėlimo parapijos laikraštis

Dekanas klebonas mons. Vytautas Grigaravičius

Nuoširdžiai prašykime Visų Šventųjų užtarimo pas Viešpatį Dievą

Brangūs broliai ir seserys Kristuje, lapkričio 1 d. švenčiame Visų Šventųjų iškilme drauge su nesuskaičiuojamu šventųjų būriu Danguje. Apie tai byloja apaštalas Jonas Apreiškimo knygoje: „Paskui regėjau: štai milžiniška minia, kurios niekas negalėjo suskaičiuoti, iš visų giminių, genčių, tautų ir kalbų“ (Apr 7,9). Šis neaprepiamas būrys šventųjų, laimėję amžinąjį gyvenimą, stovi Dievo akivaizdoje ir kartu su angelais gieda: „Palaima ir šlovė, ir išmintis, ir dėka, ir garbė, ir galybė, ir stiprybė mūsų Dievui per amžius! Amen!“ (Apr 7,12). Kartu su jais čia, žemėje, mes švenčiame vilties šventę, nes ir mus apdovanojo Tėvas: „mes vadinamės Dievo vaikai – ir esame! <...> Mes dabar esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė, kas būsime. Mes žinome, kad kai pasirodys, būsime panašūs į jį, nes matysime jį tokį, koks jis yra“ (1 Jn 3, 1-2), – guodžia mus apaštalas Jonas.

Visų Šventųjų dieną skaitome Evangeliją pagal Matą (Mt 5, 1-12), kur Jėzus palaiminimai žada dangišką laimę ir šventą džiaugsmą tiems, kurie:

Pirma, turi vargdienio dvasią. Tai nebūtinai reiškia medžiaginį skurdą, čia pirmiausia turimas omenyje vidinis neturtas. Būti vargdieniu dvasioje, vadinasi, būti tokiam nuolankiam, kad sugebėtume suvokti, jog vien savo jėgomis negali teisiai ir teisingai gyventi šioje žemėje. Būti beturčiu dvasia – tai priimti Dievo vadovavimą ir vedimą, visada pasitikėti Juo.

Antra, liūdintys – tai tie, kurie išgyvena dėl savo nuodėmių, atitolinančių juos nuo Dievo. Jie skuba prie klausyklos, kad išpažintų nuodėmes ir taip atrastų ramybę.

Trečia, romieji – tai tie, kurie kantriai priima visus išbandymus, sugeba atleisti tiems, kurie įžeidė, nuskriaudė, kurie sugeba gyventi taip, kaip kviečia apaštalas Paulius: „Laiminkite savo persekiotojus, laiminkite ir nekeikite. <...> Niekam neatsimokėkite pikto už pikta“ (Rom 12, 14.17).

Ketvirta, gailestingieji – tai tie, kurie

Visų šventųjų diena (Fra Angelico paveikslas, XV amžius)

užjaučia, atleidžia ir pasigaili net prieš. Apaštalas Paulius vėlgi kviečia nekeršyti priešui, verčiau, „jei tavo priešininkas alksta, pavalgydink jį, jei trokšta, pagirdyk jį“ (Rom 12,20). Suprantama, padėti artimui galima ne vien pinigais, turtu, bet taip pat paguodžiančiais žodžiais, netgi nuoširdžiomis ašaromis.

Penkta, tyraširdžiai, kurie regės Dievą. Tyra širdis – tai vaiko širdis, atvira gėriui, be klastos, be melo, patikli ir pasitikinti Dievu. Jie regės Dievą veidas į veidą ne tik amžinajame gyvenime, bet ir šiame išgyvens Jo artumą.

Šešta, taikdariai – tai tie, kurie ne tik turi ramybę savo širdyje, bet ir ją neša kitiems. Apaštalas Jokūbas rašo: „Teisumo vaisius sėjamas taikoje tiems, kurie neša taiką“ (Jok 3,18).

Septinta, persekiojami dėl teisybės – tai tie, kurie drąsiai skelbia Dievo žodį, netgi rizikuodami būti išjuokti, nesuprasti, pasmerkti. Tūkstančiai lietuvių netolimojoje praeityje dėl tikėjimo, dėl meilės Dievui ir Tėvynei buvo kankinami, tremiami, žudomi. Tačiau jie buvo ištikimi, neišsižadėjo savo pažiūrų, idealų. Jų dėka išliko gyvoji Bažnyčia lietuvių širdyje, jų dėka išnykus komunizmo šmėklai labai greitai buvo atstatytos bažnyčios, koplyčios, kryžiai pakelėse.

Deja, praėjus 25 metams, kai laisvai galime išpažinti tikėjimą, pastebime, kad Izraelio tautos istorija kartoja ir mūsų

gyvenime. Kaip jie buvo nepatenkinti savąja laisve, pasigamino aukso veršį ir ėmė jį garbinti, taip ir mus pradėjo valdyti turto dievaičiai, jiems statomos „katedros“ – prekybos centrai, kur šiandienos žmogus praleidžia nemažai laiko, palieka net sunkiai uždirbtus pinigėlius ir dūsauja, dejuoja, kaip sunku gyventi. Savaime kyla klausimas: „Kokio reikia šiandien sukretimo, kad žmogus suprastų, kur jo tikrasis lobis, kokia tikroji gyvenimo prasmė?“

Mielieji, Jėzus palaiminimai – tai ne tušti, gražūs žodžiai ir abstraktūs sūkliai. Būtent šventieji, gyvendami palaiminimais, mums parodo, ką reiškia iš tikrųjų būti laimingam. Visi šventieji savo gyvenimu atspindėjo vienintelį tikrąjį Šventąjį, Laimintoją ir Palaimintąjį Jėzų Kristų. Būtent Jėzus gyvenime išpildė visi palaiminimai. Jis pats juos tobulai įvykdė savo gyvenimu, mirtimi ant kryžiaus ir prisikėlimu. Tik Jėzuje mes galime gyventi palaiminimais, nes „Visi, vedami Dievo Dvasios, yra Dievo vaikai <...>. O jei esame vaikai, tai ir įpėdiniai. Mes – Dievo įpėdiniai ir Kristaus bendrapėdiniai, jeigu su juo kenčiame, kad su juo būtume pagerbti“ – rašo apaštalas Paulius Laiške romiečiams (Rom 8, 14.17). Taigi, Jėzuje Kristuje kiekvienas esame pašauktas būti šventas. Pats Jėzus mus kviečia: „Būkite tokie tobuli, kaip jūsų dangiškas Tėvas yra tobulas“ (Mt 5,48). Apaštalas Paulius Laiške galatams rašė: „Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus“ (Gal 2,20).

Kas gali padėti kelionėje į šventumą? Tai atkakli, nuoširdi malda! Visi šventieji buvo maldos žmonės. Šventasis apaštalas Paulius kolosiečius ragino: „Būkite atsidėję maldai, budėkite su ja dėkodami“ (Kol 4,2), o tesalonikiečiams rašė: „Be paliovos melskitės!“ (1 Tes 5,17) ir efeziečius kvietė: „Kiekvienu metu melskitės Dvasioje visokeriopiomis maldomis ir prašymais“ (Ef 6,18). Taip ir mes, mielieji, būkime maldos žmonės, siekdami vienybės Kristuje Jėzuje, kuris sėdi Dievo Tėvo dešinėje ir užtaria mus.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos informacija

Naujas kreipinys Švč. M. Marijos litanijoje: „Motina gailestingumo“

Lietuvos Vyskupų Konferencijos prašymu Dievo kulto ir sakramentų kongregacija leido Lietuvos vyskupijoms į Švč. Mergelės Marijos litaniją lietuvių kalba įterpti naują kreipinį „Motina gailestingumo“, o į litaniją lotynų kalba – kreipinį „Mater misericordiae“. Si invokacija bus giedama ar kalbama po invokacijos „Motina Dievo malonės“ (lotynų k. – „Mater divinae gratiae“).

Dievo kulto ir sakramentų kongregacijos rašte rašoma: „Jo Ekscelencijai Gintarui Grušui, Vilniaus arkivyskupui, Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkui, 2015 m. birželio 2 d. laišku prašant, remiantis Popiežiaus PRANCIŠKAUS šiai Kongregacijai suteiktais įgaliojimais, išnagrinėję tai, kas pateikta, noriai leidžiame Švenčiausiosios Mergelės Marijos litanijoje (Loreto litanijoje)

pridėti invokaciją „Motina gailestingumo“ po invokacijos „Motina Dievo malonės“.

Maloniai kviečiame visus papildyti savo maldynuose esančią Švč. Mergelės Marijos litaniją šiuo kreipiniu. Interneto litanija skelbiama: www.katalikai.lt.

*Motina Dievo malonės, melski už mus!
Motina gailestingumo, melski už mus!
Motina tyriausioji, melski už mus!*

Pažinkime Šventąjį Raštą

Kun. Linas Šipavičius, Šventojo Rašto magistras

Dievo žodis

„Jie turi burnas, bet nekalba“ (Ps 115, 5; Bar 6,7). Ši Biblijos satyra „apie nebylius stabus“ (1 Kar 12, 2) patvirtina vieną iš pagrindinių gyvojo Dievo bruožų. Dievas kalba žmonėms, o toks reikšmingas Jo žodis Senajame Testamente ruošia Naujojo Testamento faktui, kai Žodis tampa Kūnu.

SENASIS TESTAMENTAS**I. Dievas kalba žmonėms**

Senajame Testamente Dievo žodžio tema nėra abstrakčių apmąstymų objektas, kaip yra kitose filosofinėse srovėse (plg. Logos žodį, vartojamą Aleksandrijos filosofų). Žodis pirmiausia yra patirtas faktas: Dievas kalba išrinktiems žmonėms, o per juos – savo tautai ir visai žmonijai.

1. Pranašystė yra vienas iš esminių dalykų Senajame Testamente. Dievas nuo amžių kreipiasi į išrinktus žmones, teikdamas jiems misiją toliau perduoti Jo žodį. Tie žmonės yra vadinami pranašais plačiąja prasme. Dievas į juos kreipiasi įvairiais būdais: vieniems kalba „per vizijas ir sapnus“ (Sk 12, 6; plg. 1 Kar 22, 13-17), kitiems per vidinį sunkiai apibrėžiamą įkvėpimą (2 Kar 3, 15n; Jer 1, 4 ir t.t.), su Moze kalba „veidu į veidą“ (Sk 12, 8). Labai dažnai Dievo žodžio perdavimo būdas visai nenusakomas (pvz., Pr 12, 1). Tačiau ne tai yra svarbiausia: visi pranašai aiškiai supranta, kad jiems kalba Dievas, kad žodis krenta ant jų, keldamas baimę (Am 7, 15; plg. Am 3, 8; Jer 20, 7n). Taigi Dievo žodis jiems yra tikras faktas. Jis apsprendžia jų gyvenimo prasmę, o to žodžio atsiradimo juose neįprastumas rodo, kad jis kilęs iš Dievo Dvasios. Tačiau kitais atvejais žodis gali ateiti labiau paslėptu būdu, išoriškai, atrodo, neišsiskiria iš žmogaus psichologijos. Pvz., Dievo Išmintis kreipiasi į žmonių širdis (Pat 8, 1-21. 32-36; Išm 7-8) tada, kai moko žmones, kaip turi elgtis, arba kai jiems apreiškiamos Dievo paslaptys (Dan 5, 11n; plg. Pr 41, 39). Kiekvienu atveju tai nėra žmonių žodis, kuris gali kelti abejones ir būti klaidingas. Pranašai ir išminčiai su Dievu turi betarpišką kontaktą.

2. Dievo žodis neduodamas išrinktiems kaip ezoterinis pamokymas, kuris turi būti paslėptas nuo paprastų mirtingųjų. Tai yra mokymas, perduodamas ne vien mažai grupei, bet visai Dievo tautai. Dievas tai nori padaryti per savo atstovus. Taigi susitikimas su Dievo žodžiu nėra išskirtinių mistikų privilegija: visas Izraelis yra pakviestas pripažinti Dievo kalbėjimą

pasiuntinių lūpomis. Jei tauta nepripažįsta Dievo žodžio ir niekina jį (pvz., Jer 36), tada pasirodo ženklai, neleidžiantys abejoti žodžio tikrumu. Naujojo Testamento laikais judaizmas pripažino, kad Dievas įvairiais būdais „yra praeityje kalbėjęs mūsų protėviams“ (Zyd 1, 1).

II. Du žodžio aspektai

I Dievo žodį galima žvelgti dviem natsiejimais, bet skirtingais aspektais: žodis apreiškia ir veikia.

1. **Dievo žodis apreiškia.** Dievas kalba norėdamas žmonių mintis suderinti su Jo mintimis. Jo žodis yra vienas gyvenimo tiesa ir norma, kitur – įvykių bei įvairių dalykų prasmės nurodymas, dar kitur – pažadas ir ateities nusakymas.

a) Dievo žodžio, kaip gyvenimo tiesos ir normos, koncepcija siekia pirmąsias Izraelio egzistavimo dienas. Po Sandoros ant Sinajaus Mozė žmonėms perdavė Dievo pateiktą religinį moralinį statutą dešimtimi Dekalogo „žodžių“ (Iš 20, 1-17; Įst 5, 6-22; plg. Iš 34, 28; Įst 4, 13; 10, 4). Tas Vienintelio Dievo tvirtinimas, susietas su Jo esminių reikalavimų apreiškimu, ir buvo vienas iš pirmųjų elementų, leidžiančių Izraeliui patirti, jog „Dievas kalba“. Kai kurie Biblijos pasakojimai pabrėžia tą faktą, pagražindami Sinajaus apreiškimą ir vaizduodami Dievą ant debesų kalbantį visam Izraeliui (plg. Iš 20, 1n; Įst 4, 12). Kiti aprašymai ypač akcentuoja Mozės, kaip tarpininko, vaidmenį (Iš 34, 10-28). Tačiau bet kuriuo atveju įstatymas yra priimamas kaip Dievo žodis. Tik taip suprasdami įstatymą išminčiai ir psalmistai regi laimės šaltinį (Pat 18, 13; 16, 20; Ps 119).

b) Tačiau nuo pat pradžių su Dievo įstatymu yra susijęs paties Dievo apsišiekimas ir Jo veikla čia žemėje. „Aš esu Viešpats, tavo Dievas, kurs tave išvedžiau iš Egipto žemės, iš vergijos namų“ (Iš 20, 2). Štai tas tvirtinimas, kuris duoda įstatymui autoritetingumą. Izraelis yra tauta, išpažįstanti monoteizmą ne dėl žmonių išminties, o dėl to, kad Jahvė pats kalbėjo iš pradžių Izraelio protėviams, po to Mozei, kad jie pažintų Dievą esant „Vieninteliu“ (Iš 3, 13-15; plg. Įst 6, 4). Taip vystosi Izraelio istorija, Dievo žodis jos paslėptą reikšmę vis labiau apšviečia. Per kiekvieną didesnę išbandymą Dievo žodis atskleidžia slėpinčius Dievo ketinimus (Joz 24, 2-13). Dievo planų pažinimas pasaulio įvykiuose nėra vien tik žmogaus proto pasireiškimo rezultatas: jo ištakose – pranašų išmintis, kurią toliau gilina išminčių apmąstymai (plg. Išm 10-19). Trumpiau tariant, tie planai atsiveria per Dievo žodį.

c) Dievo žodis dažnai peržengia laiko ribas, kad atskleistų žmonėms ateitį. Palaipsniui jis Izraeliui apreiškia Dievo planus

per etapus (Pr 15. 13-16; Iš 3, 7-10; Joz 1, 1-5; ir t.t.). Miglotai atskleisdamas artimiausią ateitį, Dievo žodis pranašauja, kas įvyks paskutinėmis dienomis, kai Dievas galutinai realizuos savo planus: toks yra pranašysčių eschatologinis turinys. Trys Dievo žodžio aspektai – įstatymas, apreiškimas, pažadas – glaudžiai susiję ir sąlygoja vienas kitą visame Senajame Testamente. Jie reikalauja iš žmogaus atsakymo, apie kurį bus kalbama vėliau.

2. **Žodis – Dievo veikimo išraiška.** Tačiau Dievo žodis, nukreiptas į žmones, nėra vien tik pamokymas. Jis yra dinamiška realybė, galybė be klaidos, išpildanti Dievo numatytus planus (Joz 21, 45; 23, 14; 1 Kar 8, 56). Dievas žmonėms siunčia savo žodį kaip gyvą pasiuntinį (Iz 9, 7; Ps 107, 20; 147, 15); tam tikra prasme jis remiasi žmonėmis (Zch 1, 6). Dievas budi, kad išsipildytų jo žodis (Jer 1, 12), ir tikrai jis išpildo visa, ką skelbia (Sk 23, 19; Iz 55, 10n) nepriklausomai nuo to, ar tai liečia Izraelio istoriją kuriančius įvykius, ar kosmoso tikrovę, ar pačią išganyimo plano esmę.

a) Apie to žodžio dinamišką jėgą buvo žinoma senuosiuose Rytuose, tačiau žodis atrodė turįs magišką galią. Taip ir Senajame Testamente pradžioje buvo suprantamas pranašų žodis: kai Dievas apreiškia savo planus, tikrai žinoma, kad jie išsipildys. Istorija yra Jo pažadų realizavimasis (plg. Įst 9, 5; 1 Kar 2, 4; Jer 11, 5). Įvykiai išsipildo pagal Jo norus (Iz 44, 7n). Išėjimo iš Egipto metu „Jis tarė, ir apniko mūsų spiečiai“ (Ps 105, 31. 34). Babilono tremties pabaigoje sako Jeruzalei: „Būk apgyvendinta!“, o Kyrui: „Tu – mano skerdžius“ (Iz 44, 26-28).

b) Jei taip yra su visa istorija, tai kaip galima abejoti visos kūrinių paklūnumu Dievo žodžiui? Iš tikrųjų visas Dievo kūrimo aktas vyksta duodant įsakymą žodžiu: „Jis tarė, ir pasaulis pasidarė“ (Ps 33, 6-9; plg. Pr 1; Rd 3, 37; Jdt 16, 14; Išm 9, 1; Sir 42, 15). Nuo to momento Dievo žodis veikia visatoje. Jis valdo dangaus kūnų judėjimą (Iz 40, 26), valdo okeanų vandenį (Iz 27), disponuoja gamtinių reiškinų visuma (Ps 107, 25; 147, 15-18; Job 37, 5-13; Sir 39, 17. 31). Būtent Dievo žodis, panašiai kaip dangaus mana, labiau nei žemiškasis maistas, palaiko tikinčių į Dievą žmonių gyvybę (Išm 16, 26; plg. Įst 8, 3; LXX).

c) Apie žodžio vaisingumą, lengvai pastebimą ir tvėrimo metu, ir pačioje istorijoje, kalba pranašai, skelbiantys „paskutinius laikus“ (Iz 40, 8). Todėl Dievo tauta Dievo baimingai surenka ir perduoda iš vienos kartos į kitą visus žodžius, skelbiančius jos ateitį. Kol ne ateis paskutiniai laikai, joks įvykis iki galo negali išsemti žodžio reikšmės (plg. Dan 9).

Dvasiniai skaitiniai

Adolfa Daukšienė

Sielos paslaptis: Pažadintas Adomas (11)

Tikras moteriškumas pažadina tikrą vyriškumą. Jau berniuko širdyje įrašytas didvyris. Giliausios vyro žaizdos kyla iš to, kaip jaunystėje buvo atsakyta į jo klausimą: „Ar aš vyras? Ar turiu tai, ko prireiks?“ Deja, neretai iš savo tėvo jis išgirsta: „Mamos sūnelis“ ir pan. Adomo nuopuolis yra daugelio vyrų pasyvumo arba impulsyvumo priežastis. Vyro noras, kad kas nors patvir-

tintų jo vertę, yra varomoji jo gyvenimo jėga. Kaip ir moters. Didžiausia kliūtis mylint moterį yra ta, kad vyras klausimą apie savo vertę pateikia Ievai. Moteris gali duoti vyrui labai daug, įkvėpti polėkiams, bet negali suteikti jo sielai vertės. Tai Dievo prerogatyva. Tas pats teisinga ir tau, Ieva. Tau duota tuštuma yra skirta sugrąžinti tave pas Dievą, bet tu ją nukreipi į Adomą.

Jis negali tavęs pripildyti, jis nepatikimas šaltinis, jis nepajėgus to padaryti. Tik Dievas gali pripildyti tavo tuštumą. Nė vienas vyras negali paskelbti nuosprendžio tavo sielai, nes mes vienas kito matome ir pažįstame tik mažytį sielos lopinėlių. Tai sugadina daugybę gerų santykių. Tad apie savo grožį ir vertę klausime tik Dievo, Jis žino mūsų sielų didybę ir grožį.

Mylėdami turime prabilti į vienas kito žaizdas su meile. Teikdami vienas kitam stiprybę ir grožį, suteikiame gilų džiaugsmą

Nukelta į 3 p.

Atkelta iš 2 p.

ir išgydymą. Labai svarbu sutuoktiniams išgirsti: „Tu nuostabi moteris!“ arba „Tu puikus vyras!“ Taip mūsų meilė gydo sutuoktinio žaizdas, bet vyriausiasis šios „klinikos“ gydytojas išlieka dangiškasis Tėvas. Kaip moteris myli vyrą? – Ji suvilioja (Est 7,3), sužadina norą būti

didvyriu. Jis nori elgtis kaip vyras, tuomet jo nesulaikysi! Nagi, sužadinkite jo troškimą kiekvienu gyvenimo aspektu, ne tik santuokoje. Be to, augant vienas kito pažinimui, vyras ir žmona dažnai įsimyli iš naujo.

Moterys būna dominuojančios, nelaimingos ir žadinančios. Pirmosios dvi atspindi, kuo tapo nuopuolį patyrusi. Trečioji yra ta, kurios moteriškumą Dievas atkūrė ir

kuri jį teikia kitiems. „Jei nori būti mylimas, leiskis būti mylimas“ (Ovidijus). Žadinanti yra ta moteris, kuri į dienos šviesą iškelia geriausias vyro savybes, dovanodama jam tai, ką turi – grožį ir tikrąją širdį. Kad jūsų unikalus moteriškumas pažadintų Adomą, ištark jam: „Man tavęs reikia, man reikia tavo stiprybės. Aš tikiu tavimi, tu turi viską, ko reikia.“

Tikėjimo liudytojai

Sesuo Gema, Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacija

PRISIMINIMAI

Lageris. Pirmiausia mus perrengė, tik savo apatinius drabužius leido turėti. Gavau panašią į grotas perkelinę suknelę, kurią teko vilkėti ir vasarą, ir žiemą. Laimei, turėjau dvi poras šiltų treningų, tad abu apsilvilkau. Batai – auliniai, juos reikėjo rinktis iš krūvos kažkieno jau nešiotų. Kadangi ir čia norėjau išlikti žmogumi, nepuoliau kitus pargriaudama ieškoti geresnių (net jeigu ir būčiau, buvo daug stipresnių už mane). Taigi man atiteko ne pagal koją dideli ir ne vienos poros. Vis dėlto apranga keičia žmogų: tapau panaši į suluošintomis kojomis invalide, ir vaikščioti buvo ne itin patogiu.

Barakai lageryje perpildyti: kalinės iš visos sovietų sąjungos, Pamaskvio, nes Maskvoje, kaip minėjau, vyko olimpiada. Maisto neturėjau jokio, tik apatinius drabužius ir dar nenaudotą apvalų rožinį tualetinį muilą, kurio rytą jau neberadau...

Gyventi ir dirbti skirstė į būrius. Prestižiškiausias buvo pirmasis būrys, kurdarbas – aptarnauti gydytojų ir kitų viršininkų kabinetus, skalbti ir lyginti jų chalatus, na, ir kitokius patarnavimus jiems atlikti. Manau, kad viršininkai galėjo sau pasirinkti kalines, nes viena gydytoja mane pakalbino, ar nesutikčiau aptarnauti ją, valyti kabinetą, skalbti. Atsakiau, kad nesirenku darbo, sutinku su jos pasiūlymu. Tačiau po poros dienų gydytoja, sutikusi mane, apgailėstavo, kad lagerio viršenybė nesutiko leisti jai priimti mane, nes aš esanti ypatingai

pavojinga nusikaltėle ir reikalinga griežtos kontrolės. Mane iškvietė vienas viršininkas, gal lagerio, gal žemesnis, kas ten juos atrinks, ir pasakė, kad esu skiriama dirbti siuvelykloje ir kad reikės rimtai padirbėti, sąžiningai padirbėti. Pastaruosius žodžius jis ištare itin pabrėžtinai ir grasinančiai. Aš ramiai atsakiau: „Visa bėda, kad aš nemoku nesąžiningai dirbti, ne taip išauklėta kaip jūs komjaunuoliai. Galiu ko nors nemokėti ar nesugebėti, bet mano nesąžiningumu neteks jums skųstis.“ Jis nužvelgė mane nuo galvos iki kojų ir nieko daugiau nepasakė.

Darbas buvo pamaininis: vieną savaitę – rytą, kitą savaitę – po pietų. Kiekvieną rytą ir vakare – patikrinimas. Išrikiuoja kieme, nesvarbu, šilta ar šalta, lietus ar sniegas, saulė ar vėjas, mes juk kalinės, beteisės. Jei kuri kalinė pasiskųsdavo kuo nors, atsakymas būdavo: „Mes ir norime, kad jums būtų blogai, tam ir lageris.“ Kartais tekdavo laukti viršininkų net pusvalandį. Kas mėnesį iškabindavo neįvykdžiusių normos kalinių sąrašą su titulu „tinginė“ ir dažnai dėl to atimdavo teisę nusipirkti lagerio kioske papildomai maisto produktų – sausainių, arbatos, karamelės saldainių. Aš kas mėnesį „kabėdavau“ tame sąrašė, normos neįvykdydavau, nes negaudavau tiek medžiagos, nors laisvu metu padėdavau kitoms. Nesijaudinau dėl to sąrašo ir visiškai ramiai priėmiau neteisę. Ir viršininkai, ir kalinės žinojo, kad tai netiesa ir visa rašliava neverta

dėmesio. Dirbau sąžiningai, nes mūsų siūtus žieminius paltus vilkėjo kalnų darbininkai, norėjau, kad džiaugtųsi darbo kokybe.

Pietų pertrauka būdavo, kiek pamenu, pusvalandis. Valgis – kopūstinė iš papuvusių kopūstų, košė, kurios viršuje lašelėlis aliejaus, ir porą riekių duonos, kartais ir jos valgyti nebuvo įmanoma. Kalinės alkanos ir agresyvios, kiekviena taiko nugriebti tą lašelį aliejaus, besipuikuojantį indo viršūnėje. Man, žinoma, niekada netekdavo paragauti visų išsvajoto aliejaus lašo. Viena iš kalinių kartą nusistebėjo manimi: „Tu gal nebloga moteriškė, bet...“ ir pirštu pasukiojo smilkinyje, atsieit, kvaila, nes nekovoji už save. Ką aš galėjau jai į tai atsakyti? Virtuvėje dirbo taip pat kalinės, nuo jų sąžiningumo priklausė valgio kokybė. Kiekvieną rytą prieš pusryčius duodavo po arbatinį šaukštelį cukraus. Labai dažnai, įdėjus į arbatą – vandenį cukrų, vietoj jo rasdavome manų kruopas.

Vienu metu mus buvo užpuolę uodai. Neišpasakytą jų daugybę tiesiog aplipdavo kūną ir per antklodes sukandžiodavo. Jokio išsigelbėjimo nebuvo nuo jų. Grįžti vakare iš darbo, visos lubos juodos nuo jų, per naktį išsikankini kovoje su jais, rytą lubos nusėtos krauju prisigėrusiais raudonais uodais. Iki vakaro jie vėl išalkę ir pajudavę, pasiruošę atakai. Taip dieną ir naktį neturėdamos ramybės kamavomės porą savaitių. Ir kaip jie nelauktai mus užpuolė, taip netikėtai ir pranyko.

Parapijos gyvenimo atspindžiai

Olita Dautartaitė, Dievo malonių gavusi piligrimė

Parapijos šeimų bendruomenės piligrimai Portugalijoje ir Ispanijoje

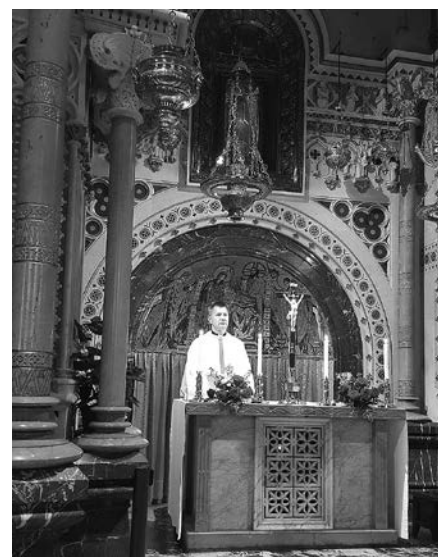
Visada džiaugsmingai laikiu tokių maldingų kelionių, kurios sielą ir kūną pripildo palaimingo buvimo su Viešpačiu ir kartu esančiais žmonėmis. Mintys nuskaidrėja, žvilgsnis šviesėja, širdis gerumo pilna palieka. Po visokių stuburo skausmų neišgijimo su šokia tokia baime, bet troškimu pamatyti šventas vietas, važiuoju į dar pavasarį pažadėtą kelionę Ispanijon ir Portugalijon. Mus lydi Kristaus Prisikėlimo parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius ir gidas Audrius Žalakevičius.

Taigi rugsėjo 15 d. skrendame į Barseloną – dvidešimt karštų širdžių ir kūnų. Vakare vaikštinėjame Barcelonos centrinę pėsčiųjų gatvę iki Kolumbo paminklo.

Kitas rytas ir diena – Katalonijos sostinėje, Barselonoje. Šv. Mišias šv. Dorotėjos bažnyčioje aukoja monsinjoras Vytautas. Po pamaldų pakylėti važiuojame į senamiestį apžiūrėti Šv. Šeimynos (Sagrada Familia)

baziliką, architekto Antoni Gaudi šedevrą. Ši bazilika – didžiausia Barselonos įžymybė ir vienintelė tokia visame pasaulyje. Architektas A. Gaudi prie šio projekto dirbo nuo 1884 m. iki pat mirties 1926 m. Ji buvo ir dabar tebėra išlaikoma iš žmonių suaukotų pinigų. Architektas yra palaidotas savo kurto šedevro, Šv. Šeimynos bazilikos, kriptoje. Nuo 2005 m. ši bažnyčia įtraukta į UNESCO pasaulio kultūros paveldą. Aprašyti ir apsaugyti šio stebuklo neįmanoma, reikia pamatyti.

Po didelio įspūdžio ir aikčiojimo A. Gaudi kūryba, kitą dieną keliamume į švenčiausią Ispanijos vietą – Monserato kalną ir jame esantį vienuolyną, pastatytą ant uolų 725 m aukštyje. Širdis stoja nuo patirto įspūdžio – kalnų grožio, vienuolyno didybės, virš altoriaus iškeltos Juodosios Madonos su kūdikėliu nenusakomo poveikio (1844 m. popiežius Leonas XIII

paskelbė ją Katalonijos globėja). Kylame funikulieriumi 500 m aukštyje ir dar lipame prie šv. Jono grotos, kur vėl malda skverbiasi iš širdies gilumos. Prieš 20 metų su VDU

Nukelta į 4 p.

Atkelta iš 3 p.

Katalikų teologijos fakulteto studentais teko savo pirmosios piligriminės kelionės metu lankyti Monserate. Tuomet, tekant saulei, keliese ėjome apie 4 val., ieškodami oranžinių ženklų, kurie per akmenis, per miškus, per brūzgynus rodė kelią į šv. Jeronimo grota. Sielos apsilvalymas iki nesustabdomų ašarų tekėjimo išlikęs iki dabar. Šįkart einame trise – aš su vyru Romu ir puikiausiu gidu Audriumi. Jo ramus pasakojimas, žinių išsklotinė ir vertinimas per savo sielos potyrį visiems piligrimams glosto širdį.

Kiekvieną dieną Monserato bazilikoje 13 val. berniukų choras gieda grigališkąjį choralą. Klausomės pasigėrėdami. Dalyvaujame šv. Mišiose, kurias koplyčioje aukoja mons. V. Grigaravičius. Po šv. Mišių lipame prie Juodosios Madonos (vienuolyno šventosios) ir menkai minutėlei suklumpame kiekvienas su savo dėkingumu ir prašymu. Paskui degame žvakių alėjoj savo žvakutes. Vakare einame Kryžiaus kelią. Monsinjoras keliais prasmingais sakiniiais kiekvieno kryžiaus stotyje mus pamoko labai prasmingu Dievo siunčiamų tiesių: kryžių nešti turime kiekvienas, turime žinoti ir suvokti kryžiaus esmę, jo lengvumą ir sunkumą ir atgailauti – tai veda mus į išganymą.

Kitos dienos ankstų rytą klausomės vienuolių atliekamo grigališko choralo, dalyvaujame mons. Vytautas aukojamose šv. Mišiose koplyčioje, su lengvumu širdyje apmąstome rožinio slėpinius, kur mūsų dvasios vadas moko dėkoti, suprasti, mylėti, nešti Jėzaus ir savo kryžių.

Popiet išvykstame į Manresą – šv. Ignaco Lojolos atsivertimo vietą. Kitą dieną – ilga ir įspūdinga kelionė į Madridą. Už lango gėlės, kalnai, miesteliai, sieloje – giedra, gerumas, džiaugsmas. Naktinis Madridas. Mielas šurmulys, šviesos, gatvės muzikantų koncertai.

Nejučiomis sulaukiame dienos, kai važiuojame į Portugaliją, Fatimos link. Pakeliui sustojame Toledė, šv. Teresės Avilietės mieste. Nuo šv. Teresės gimimo mus skiria ir vienija 500 m. Miestas Toledas yra įkurtas šv. Teresės senelio tolediečio Jono Sañčeso, atsivertusio į krikščionybę žydo. Miestas yra trijų tradicijų – krikščioniškos, musulmoniškos ir žydiškos – mišinys: čia katalikai, žydai ir musulmonai gyvena pa-

gal savo įstatymus ir papročius.

Fatima. Vakarais. Žvakių kelias su giesme „Ave Marija“ ir rožinio malda. Fatimos Švč. Mergelės statulą pagarbiamai neša vyrai ant pečių. Nesimiega.

Rytas. Šv. Mišios aikštėje viso pasaulio maldininkams. Lietuvičiai po šių šv. Mišių eina į koplyčią, kur bus aukojamos dar vienos šv. Mišios sava kalba. Vėly vakarą meldžiوسي eidama keliais specialiaime take. Visai nesunku! Ir vėl tūkstantinė procesija žvakių šviesoje, maldoje, giesmėje. Bažnyčioje, kuri remontuojama, aplankome Švč. M. Marijos Apsireiškimą mačiusių piemenėlių, mirusių 1919 m. maustausios gripo epidemijos metu, palaikus.

Kitą, aštuntąją dieną, grįžtame į Ispaniją. Atvykstame į Albą de Tormes, šv. Teresės Avilietės mirties vietą. Aplankome jos relikvijas. Šv. Teresė Avilietė – Bažnyčios mokytoja, vienuolė mistikė, įsteigusi 17 vienuolynų. Sužinome apie XVI a. ispanų šventųjų kolonas – šv. Kryžiaus Jono, Ignaco Lojolos, Teresės Avilietės, Tomo Kempiečio. Gėrimės krašto vaizdais – kalnais, uolomis, žaluma, gražiai sutvarkytai miesteliais ir, aišku, šventaisiais.

Lankomės Salamankoje. Salamanka – nedidelis miestas, kur yra įmintos šv. Teresės pėdos, namas, kuriame ji gyveno. Šv. Teresė, paskatinta jėzuitų, parašė Steigimų knygą. „Mano broliai tie, kurie klauso Dievo Žodžio ir Jį išpažįsta, vykdo Jo valią“, – taip kalba šv. Teresė Avilietė.

Kelionės pabaiga – San Sebastiane. Tai baskų regiono kurortas, kuriame ir žiemą, ir vasarą vyksta įvairūs renginiai. Šiomis dienomis vyko Tarptautinis kino festivalis. Prie Atlanto vandenyno Biskajos įlankos įsikūrusio įstabaus miesto centre ant vieno iš priešais esančių tūkstančių kalnų žvelgia į mus žmoniją laiminančio Viešpaties skulptūra. Mūsų kūnus plauna ir gaivina Atlanto vandenyno bangos. Vaikštome siauromis senamiesčio gatvelėmis, ragaujame austrių iš geldelių ir alyvuogių su citrina. O siela ramina Ignaco gimtojoje Lojoloje, Šventojo Ignaco Lojolos bazilikoje, muziejuje. Bazilikos šoninėje navoje kalbame rožinį, džiaugiamės lyg pateptu šv. aliejumi Dievo duotu buvimu čia ir jau mintis gename į Lietuvą.

Skrendame sekmadienio naktį į Vilnių, plojame sėkmingai nusileidusiam lėktuvo pilotui ir važiuojame į Kauną, palikdami

sostinėje gidą Audrių. Nuoširdžiai dėkodami gidui Audriui ir mons. Vytautui, atsisveikiname visi. Teišlieka ne tik kelionės džiaugsmingas potyris, gautas šventose vietose, bet ir pasiryžimas grįžus atsiduoti gilesniam Dievo pažinimui.

P.S. Dar prie daugelio neišsakytų įspūdžių – viešbučio seklyčioje žiūrėtos krepšinio varžybos tarp Lietuvos ir Serbijos ir džiaugsmą nešantis krepšinininkų iškovotas sidabras Europos čempionate. Dar buvo dainų, giesmių, eilių ir paskutinės vakarienės su vynu taure prie ilgo stalo skrydžio Lietuvon išvakarėse.

Laikraščio redakcijai rašyti parapijos raštinės adresu: Laikraščiu „Prisikėlimas“, Žemaičių 31 b, Kaunas. Tel. (8-37) 229222

El. paštas : prisikelimas@kaunas.lcn.lt, internetinis adresas: www.prisikelimas.lt. Tiražas 1000 egz.

Vyr. redaktorius parapijos klebonas, dekanas mons. Vytautas Grigaravičius; redakcijos nariai:

Aldona Narušienė, Birutė Vasylienė, Rima Lipšienė, Adolfa Daukšienė, Dalė Starkutė.

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos pastoracinės tarybos laikraštis